

Yayın Geliş Tarihi: 11.04.2023
Yayına Kabul Tarihi: 04.04.2024
Online Yayın Tarihi: 15.06.2024
<http://dx.doi.org/10.16953/deusosbil.1281311>

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Cilt: 26, Sayı: 2, Yıl: 2024 Sayfa: 762-784
E-ISSN: 1308-0911

Araştırma Makalesi

FLÖRT İLİŞKİLERİNDE ŞİDDETİN NEDENLERİ: BİR ÖLÇEK UYARLAMA ÇALIŞMASI

Güleycan AKGÖZ AKTAŞ*

Arzu AYDIN**

Öz¹

Bu çalışmanın amacı flört ilişkilerindeki şiddet nedenlerini çiftlerin öz-bildirimi ile değerlendiren bir ölçeğin Türkçeye uyarlanmasıdır. Bu kapsamda Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin psikometrik özellikleri incelenmiştir. Çalışmaya yaş ortalaması 22.34 (S=1.80) olan, 157'si kadın 132'si erkek toplam 289 üniversite öğrencisi katılmıştır. Ölçeğin faktör yapısı Açıklayıcı Faktör Analizi ile incelenmiş, iki faktörlü yapı (içe atfedilen nedenler ve dışa atfedilen nedenler) Doğrulayıcı Faktör Analizi ile doğrulanmıştır. Ölçüt bağıntılı geçerliğin incelenmesi için Çiftler Arası Şiddetin Kabulü Ölçeği kullanılmıştır. Güvenirliği test etmek amacıyla ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Sonuçlar ölçeğin geçerlik ve güvenirliliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte çalışmada, kadın ve erkeklerin farklı nedenlerle şiddet gösterdiği bulunmuştur. Şiddetin nedenleri, şiddetin kabulü ve flört şiddeti arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Katılımcıların bildirdiği şiddet nedenlerinin oranı arttıkça, şiddetin kabulü ve flört şiddetine maruz bırakma da artmaktadır. Ayrıca içe ve dışa atfedilen şiddet nedenlerinin, şiddetin kabulünün ve bazı flört şiddeti alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaştığı bulunmuştur. Çalışma sonuçlarının, yakın ilişkilerde bildirilen şiddet nedenlerinin anlaşılması ve şiddetin önlenmesini hedefleyen çeşitli müdahale alanları için katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şiddetin nedenleri, Şiddetin kabulü, Flört şiddeti, Geçerlik, Güvenirlik.

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi (APA 6. Sürüm):

Akgöz Aktaş, G. & Aydın, A. (2024). Flört ilişkilerinde şiddetin nedenleri: bir ölçek uyarlama çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26 (2), 762-784.

*Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, ORCID: 0000-0002-5681-7496, glycnakgoz@gmail.com

**Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, ORCID: 0000-0002-3047-0308, arzu.aydin@mersin.edu.tr

¹Bu çalışma, 21. Ulusal Psikoloji Kongresinde 0138 özet numaralı bildiri olarak sunulmuştur. Araştırmanın etik kurul izni bilgileri, yöntem kısmında verilmiştir.

REASONS FOR VIOLENCE OF DATING RELATIONSHIPS: A SCALE ADAPTATION STUDY

Abstract

This study aims to adapt a scale that evaluates the causes of violence in dating relationships with the couple's self-report. In this context, the psychometric properties of the Reasons for Intimate Partner Violence Scale were examined. A total of 289 university students, 157 female and 132 male, with an average age of 22.34 (SD = 1.80) participated in the study. The scale's factor structure was examined by exploratory factor analysis, and the two-factor structure (internalized and externalized reasons) was confirmed by confirmatory factor analysis. Acceptance of Couples Violence Scale was used for criterion-related validity. The scale's Cronbach Alpha reliability coefficients were calculated to determine internal consistency. The results showed that the validity and reliability of the scale were sufficient. However, it was found that men and women show violence for different reasons in the study. The relationships between causes of violence, acceptance of violence, and dating violence are also examined. As the rate of reasons for violence shown in close relationships increases, acceptance of violence and exposure to dating violence also increases. Also, it was found that internalized causes of violence, externalized causes of violence, acceptance of violence, and some dating violence sub-dimensions differ by gender. It is thought that the study's results will contribute to understanding the reasons for violence reported by an intimate partner and for valuable areas of intervention aimed at preventing dating violence.

Keywords: *Reasons of violence, Acceptance of violence, Dating violence, Validity, Reliability.*

GİRİŞ

Flört şiddeti, duygusal bir ilişki içindeki çiftlerin birbirlerine yönelttikleri fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet davranışlarını tanımlamak için kullanılan bir kavramdır (Ramisetty-Mikler vd., 2006; Roberts vd., 2005) ve özellikle yakın ilişkiler bağlamında incelenir (Jenning vd., 2017). Oldukça yaygın kişilerarası şiddet türlerinden biri olarak tanımlanan (Quinlan, 2011) flört şiddetini incelerken, saldırgan ve mağdur özelliklerini birbirinden ayırmanın kritik olduğu bilinmektedir. Bu nedenle öncelikli olarak flört şiddetinin cinsiyete göre ayrımının yapılması gereklidir (Lewis & Fremouw, 2001). Örneğin çalışmalar, partnerlerinin şiddetine maruz kalan kadınların, erkek mağdurlardan daha çok tıbbi yardım gerektiren fiziksel yaralanma yaşadıklarını göstermektedir (Tjaden & Thoennes, 2000). Bazı çalışmalar, erkek şiddetinin kadınlarda travma sonrası stres bozukluğu (Callahan vd., 2003), madde kötüye kullanımı (Lown & Vega, 2001) ve intihar girişimleri (Silverman vd., 2001) ile ilişkisini göstermektedir. Erkek şiddetinin kadınlar üzerindeki bu zarar verici etkisinin yanında, kadınların partnerlerine karşı gösterdikleri şiddetin varlığı da yadsınamayacak düzeydedir. Araştırmalar flört şiddeti sebebiyle artan kadın tutuklanmalarına dikkat çekmektedir (Stuart vd., 2006). Her ne kadar daha az araştırılmış olsa da kadınların yakın ilişkilerde gösterdiği şiddetin, partnerleri için utanç, depresyon, fiziksel yaralanma hatta ölüm gibi

sonuçlar doğurabileceği bildirilmiştir (Machado vd., 2018; Hines vd., 2001). Dolayısıyla cinsiyete göre flört şiddeti, ortaya çıkan sonuçlar açısından özellikle farklılaşıyor gibi görünmektedir.

Flört şiddetinin yaygınlığı ve yol açtığı olumsuz sonuçlar alanyazında geniş bir yer tutmasına karşın, şiddet gösterme nedenlerine ilişkin bilgilerimiz oldukça kısıtlıdır. Ayrıca yerel alanyazında sağlıkta (Deniz & Yüksel, 2020) ve ilkokuldaki (Gemici, 2008) şiddetin nedenlerine ilişkin çalışmalar bulunuyor olsa da özellikle flört ilişkisi içinde olan çiftlerin birbirlerine şiddet uygulama nedenlerine yönelik bir ölçme aracı olmaması dikkat çekicidir. Bu nedenle bu çalışmada Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin (Stuart vd., 2006) Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirliğinin sınanması amaçlanmıştır. Bununla birlikte yapılan alanyazın taraması sırasında flört şiddetinin nedenleri (reasons for dating violence) ve flört şiddeti motivasyonları (motivations for dating violence) olmak üzere iki ifadeye rastlanılmıştır (Elmqvist vd., 2016; Follingstad vd., 1991). Motivasyon kelimesi, Türkçe kelimelerde daha çok 'bir ihtiyacı gidermek amacıyla güdülenme' anlamına gelmekte ve içerik bakımından daha çok başarı odaklı kullanılmaktadır. Bu nedenle mevcut çalışma boyunca, çiftler arasındaki şiddeti meşrulaştırmamak adına, 'şiddetin nedenleri' ifadesine sadık kalınmıştır.

Monson ve Langhinrichsen-Rohling (2002), çiftlerin birbirlerine gösterdikleri şiddetin nedenleri açısından bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla, partnerleri ile şiddet geçmişi olan failleri incelemişlerdir. Yaptıkları araştırma sonucunda çiftlerin fail olma nedenleri üç farklı kategoride ortaya çıkmıştır: yalnızca çiftler arasındaki ilişki ile ilgili nedenler, genellikle şiddet yanlısı ve antisosyal olmaktan kaynaklanan nedenler ve son olarak histriyonik ve sapkın olma ile ilgili nedenler. Bu kategoriler cinsiyete göre değerlendirildiğinde ise kadın ve erkeklerin yalnızca aralarındaki ilişkinin özellikleri nedeni ile fail olma olasılıkları birbirine yakın olarak bildirilmiştir. Kadınlar daha çok histriyonik ve sapkın olma gibi nedenlere bağlı olarak fail olurken; erkekler daha çok şiddet yanlısı ve antisosyal olma gibi nedenlerle partner şiddeti göstermişlerdir. Araştırmacılar daha çok, flört şiddetini gösterme biçimleri ile ilgilenmişlerdir; ancak bazı kuramlar da çiftlerin birbirlerine şiddet uygulama nedenlerini anlamak için kullanılabilir. Örneğin Weiner'in (1972) Atıf Kuramı kapsamında düşünüldüğünde; şiddetin nedenleri üç boyutta açıklanabilir. Buna göre ilk boyutta kişi, flört şiddeti uygulama nedenini içsel birtakım sebeplerle (meşru müdafaa için) açıklayarak sorumluluğu kendine atfedebilir ya da aksine şiddetin sebebini birtakım dış kaynaklara (uyuşturucu etkisinde olduğu için) dayandırarak sorumluluğu üzerinden atabilir. İkinci boyut, flört şiddeti nedeninin şekillendirilebilir olup olmadığı ile ilgilidir. Bazı çiftler flört şiddetini geçici koşullara bağlarken (o gün çok yorgun olduğu için), bazıları doğrudan failin özelliklerine atfedebilir (kaba bir insan olduğu için). Dolayısıyla bu boyut flört şiddetinin sürekliliğine ilişkin bilgi vericidir. Üçüncü boyut ise tarafların davranış ve duygu kontrolü yapıp yapamadığı ile ilişkilidir. Davranışlarını ve duygularını kontrol edemeyen çiftlerin flört şiddeti gösterme olasılığı artacağından (Stappenbeck vd., 2016), bu boyut flört şiddetini önleme ile

ilgili çalışmaların başarısı için bir öngörü niteliğinde olabilir. Flynn ve Graham (2010), Atıf Kuramı'nın varsayımlarından yola çıkarak, çiftlerin flört şiddeti nedenlerine ilişkin üç düzeyli bir kavramsallaştırma sunmuşlardır. Araştırmacılara göre ilk düzeyde fail ya da kurbanın geçmiş yaşantısı, kişilik özellikleri, tutum ve inançları bulunmaktadır. Uzun süreli alkol ve madde kullanımı sorunları da bu düzeyde yer alır ve risk faktörleri arttıkça kişinin saldırganlığa eğiliminin artacağı düşünülür. İkinci düzey flört şiddetini artırabilecek günlük stres faktörleri ile ilişkilidir ve kaygı, depresyon, bozulan fiziksel sağlık gibi etkenleri kapsar. Üçüncü düzeyde ise ani flört şiddetine yol açan sebepler (öfke patlaması gibi), flört şiddetini hızlandıran olası sebepler, anlık duygudurum ve zihinsel durum (sarhoşluk gibi) tanımlanmıştır. Bu üç düzey flört şiddetinin nedenlerini açıklamada tek tek kullanılabilmesi gibi, flört şiddetinin oluşmasına aracılık eden faktörler olarak da görülebilir. Şiddetin nedenlerine ilişkin araştırmaların gözden geçirildiği aynı çalışmada (Flynn & Graham, 2010), flört şiddeti nedenlerini kişilerin geçmiş deneyimleri ve kişisel özellikleri bağlamında inceleyen çalışmaların kısıtlılığında bahsedilmiştir. Mevcut yaşam koşullarının tanımlandığı ikinci boyuta ilişkin geçmiş çalışmalarda ise stres faktörlerinin cinsiyete göre ve fail/kurban olma koşuluna göre farklılaşabileceği vurgusu yapılmış, cinsiyet farklarını ve stres faktörlerinin ayrıntılı değerlendirmesini içeren çalışmalara ihtiyaç olduğu bildirilmiştir. Flört şiddetinin tetikleyicilerini içeren üçüncü boyuta ilişkin ise nispeten daha çok çalışma bulunduğu ve çiftler arasındaki şiddet nedenlerinde özellikle meşru müdafaa, misilleme gibi nedenlerin öne çıktığı rapor edilmiştir. Ayrıca sadakatsizlik, ilişkiye yönelik tehditler ve partnere bağlı hissetmeme gibi sebeplerin oldukça sık bildirilen flört şiddeti nedenleri olduğu görülmüştür.

Yakın ilişkilerde şiddetin nedenlerine yönelik çalışmalarda, sıklıkla kadınlarla çalışılmış olmakla birlikte flört şiddeti nedenlerinin cinsiyete göre farklılaşması dikkat çekicidir. Stuart ve diğerleri (2006), tutuklu kadınların yakın ilişkilerde gösterdiği şiddetin nedenlerine ilişkin yaptıkları çalışmada, çiftler arasındaki şiddetin olası nedenlerini içeren bir liste kullanmışlardır. Araştırmalar, katılımcıların en sık bildirdiği şiddet gösterme nedeninin 'kendini savunma' olduğunu göstermiştir. Ayrıca çalışma kapsamında tutuklu kadınlar, fiziksel şiddete maruz kalma düzeylerine göre 'yoğun' ve 'görece daha az yoğun' olmak üzere iki gruba ayrılmış, ardından bu iki grubun 'kendini savunma' açısından bir farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Partnerinden yoğun fiziksel şiddet gördüğünü bildiren kadınların, görece daha az yoğun fiziksel şiddet gören kadınlara göre kendini savunma nedeniyle gösterdikleri flört şiddeti oranlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Stuart ve diğerlerinin (2006) ölçüm aracı ile yürüttükleri çalışmada Elmquist ve diğerleri (2014), aile içi şiddet nedeniyle tutuklanmış kadınların en çok bildirdiği flört şiddeti sebebinin meşru müdafaa, erkeklerinkinin ise partnerlerinin kışkırtması ve dışlaması olduğunu bildirmiştir. Araştırmada ayrıca, olumsuz duyguları ifade etme ve misillemenin, kadınlar tarafından daha çok kullanıldığı bulunmuştur. Kadınların flört şiddeti uygulama nedenlerini araştıran bir çalışmada (Caldwell vd., 2009) olumsuz duyguları gösterme, meşru müdafaa, kontrol,

kıskançlık ve sert görünme kadınların şiddet uygularken bildirdiği ilk beş nedeni oluşturmuştur. ‘Olumsuz duyguları gösterme ve kontrol nedenleri’ fiziksel ve psikolojik şiddet ile ‘meşru müdafaa ve kıskançlık nedenleri’ fiziksel şiddet ile ‘sert görünme’ ise kadınların gösterdiği cinsel şiddet ile ilişkili bulunmuştur. Flört şiddeti sebebiyle tutuklanmış kadın ve erkeklerle yapılan bir çalışma (Ross, 2011), duygu düzenleme güçlüğünün hem kadınlar hem erkekler için flört şiddetine eğilimi artırdığını; ancak kadın ve erkeklerin flört şiddetini farklı nedenlere dayandırdığını ortaya koymuştur. Kadınların en sık bildirdiği şiddet nedeni meşru müdafaa iken erkeklerinki misilleme olmuştur. Kadın üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada ise (Leisring, 2013), en sık bildirilen şiddet nedenleri öfke, misilleme, dikkat çekme, kıskançlık ve stres olarak bildirilmiştir. Partnerlerinin şiddetine maruz kalan erkeklerin, partnerinin şiddet gösterme nedenlerine ilişkin algısını değerlendiren yakın tarihli bir çalışmada (Machado vd., 2018) erkekler, partnerlerinin şiddet gösterme nedenlerini daha çok ilişkinin zorluklarına ve partnerlerinin takıntısı ile misillemesine bağlamışlardır. Bazı erkekler gördükleri şiddeti, partnerlerinin ruh sağlığı ve geniş aile sorunları ile bazıları ise alkol ve madde kullanımı ile ilişkilendirmiştir.

Yerel alanyazında flört şiddetinin özellikle beliren yetişkinlik döneminde oldukça yaygın olduğu; ancak dönemin özellikleri sebebiyle gençlerin flört şiddetini ayırt edemediği ya da önemsemediği bildirilmiştir (Mihçioğur & Akın, 2015). Çiftler arasında fark edilmeyen, önemsenmeyen, normalleştirilen veya bildirilmeyen şiddet olaylarının şiddetin devamlılığına yol açtığı bilinmektedir (Koçak & Can, 2019). Üniversiteli genç yetişkinlerle yürütülen çalışmalar; çocukluk çağı travmaları, aile içi şiddete maruz kalma, akademik başarısızlık, depresyon, madde kullanımı, riskli cinsel ilişki gibi faktörlerin flört şiddeti için risk oluşturduğunu göstermektedir (Kaukinen, 2014). Bununla birlikte çalışmalar, flört şiddetinin birçok özellikten bağımsız olarak gerçekleşebileceğini gösterdiğinden (Öztürk & Gökkaya, 2022); yakın ilişkilerde şiddeti önlemek için çiftlerin birbirine karşı saldırganca davranma nedenlerini anlamak önemlidir. Fidan ve Yeşil (2018), şiddetin nedenlerine ilişkin 60 üniversite öğrencisi ile yaptıkları görüşmelerde, bildirilen flört şiddeti nedenlerinin bireysel ve grup görüşmelerinde farklılaşmasına dikkat çekmişlerdir. Bireysel görüşmelerde en sık bildiren şiddet nedeni ‘erkeğin öfkesi’ iken; grup görüşmelerinde ‘partnerlerin birbirlerini sahiplenme duygusu’ ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte erkek öğrenciler partnerlerine gösterdikleri şiddeti ‘kadının söz dinlememesi’ nedeni ile açıklarken; kadın öğrenciler ‘partnerinin kendi istediğini dayatması’ ile açıklamışlardır.

Görüldüğü gibi özellikle yerel alanyazında çok az çalışma şiddete karışan çiftlerin birbirlerine gösterdikleri saldırgan davranışları hangi nedenlere dayandırdığını incelemiştir. Bu nedenle hem kadınların hem de erkeklerin hangi nedenlerle flört şiddeti gösterdiğini değerlendiren Türkçe bir ölçüm aracının alanyazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı kapsamında, Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeği Türkçeye uyarlanmıştır. Uyarlanan ölçeğin ölçüt bağımlı geçerliği için Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği

kullanılmıştır. Bu noktada şiddetin nedenleri ile çiftlerin şiddeti kabul etme düzeyleri arasında pozitif yönlü ilişkiler beklenmiştir. Ayrıca beliren yetişkinlik dönemindeki çiftlerin şiddet gösterme eğilimleri ile şiddet gösterme nedenleri arasındaki ilişkiyi anlamak için Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği kullanılmıştır. Şiddetin nedenleri ile şiddet gösterme eğilimleri arasında pozitif yönlü ilişkiler görüleceği düşünülmüştür. Son olarak, betimsel istatistikler başlığı altında flört şiddetinin cinsiyet, ilişki süresi gibi bazı demografik özellikler ile ilişkisi incelenmiştir.

YÖNTEM

Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini, 18-25 yaş arasında olan ve en az bir yıldır flört ilişkisi bulunan 289 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Türkiye'nin farklı şehirlerinde ikamet eden katılımcıların yaş ortalaması 22.34 ($S = 1.80$) olup 157'si kadın (%54.3), 132'si erkektir (%45.7). İlk seferde ulaşılan 316 katılımcıdan 27'si çalışmanın yaş ve dışlama kriterlerini karşılamadığı için çalışma analizlerine alınmamıştır. Bir flört ilişkisi olma ve evli olmama araştırmanın dâhil edilme kriterleri olarak belirlenmiştir. Katılımcılar içinde buldukları flört ilişkisinin ortalama süresini 1.2 yıl ($S = .82$), bu zamana kadarki en uzun ilişkilerinin ortalama süresini ise 2.7 yıl ($S = 1.74$) olarak bildirmiştir.

Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin test-tekrar test güvenilirliğine, araştırmanın örnekleminde bağımsız olarak katılan 102 öğrencinin yaş ortalaması 21.04'tür ($S = 1.95$). Katılımcıların 67'si (%65.68) kadın ve 35'i (%34.32) erkektir. Test-tekrar test güvenilirliği için çalışmaya katılan öğrenciler, içinde buldukları flört ilişkisinin ortalama süresini 0.8 yıl ($S = 1.52$), bu zamana kadarki en uzun ilişkilerinin ortalama süresini ise 1.7 yıl olarak belirtmişlerdir ($S = 1.42$). Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğini belirlemek için ölçek bu katılımcılara 60 gün ara ile iki kez uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri 18-25 yaş arasında olan ve en az bir senedir flört ilişkisi bulunan genç yetişkinlerden, "Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeği" (Stuart vd., 2006), "Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği" (Sezer, 2008), "Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği" (Aba & Kulakaç, 2016) ve "Kişisel Bilgi Formu" aracılığıyla toplanmıştır.

Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeği (YİŞNÖ)

Stuart ve diğerleri tarafından (2006) geliştirilmiş 29 maddelik ölçüm aracı, yakın ilişkilerde şiddet uygulama nedenlerini katılımcıların öz-bildirimi ile belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Her bir maddeye verilecek cevaplar 0 ile 100 arasında değişmekte ve katılımcılar verdikleri cevaplarla ilgili şiddet nedeninin yüzdesini belirlemektedir. Örneğin "öfkenizi göstermek için" maddesine 40 yanıtı

verildiyse, şiddete neden olan faktörler içinde öfke göstermenin %40 oranında katkıda bulunduğu, geriye kalan faktörlerin ise %60'lık kısımda yer aldığı anlaşılmaktadır. Ölçeğin orijinalinde toplam puan bulunmamakta, her bir madde için ayrı ayrı değerlendirme yapılmaktadır. Orijinal çalışmacı amacını, 'bir kişinin tüm saldırgan eylemleri arasında, her bir şiddet nedenine ne kadar bağlı olduğunu bulmak' olduğunu bildirmiştir. Bu nedenle kişi saldırganlık sebeplerini birden fazla maddeye atfedebilir ve cevapların yüzdesi %100'ün üzerine çıkabilir (Kişisel görüşme, 18 Şubat 2021).

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik güvenirlik analizleri bu çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Ölçek maddeleri kapsamında, şiddet nedenlerinin sıklığına ilişkin bilgi alınması istendiğinden ve ölçek maddelerine verilen cevapları daha anlaşılır kılmak için, şiddet nedenlerini kullanma sıklığına verilen yanıtlar, orijinal ölçekteki yüzdeleri temsil eden 10'lu bir Likert (0-Hiç kullanmam/10-Her zaman kullanırım) şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Böylece katılımcıların maddelere verdikleri yanıtlar, ordinal olarak, çiftlerin şiddetin nedenlerini son bir yıl içerisinde birbirlerine karşı hangi sıklıkta kullandıklarını ifade eden bir Likert dereceleme yöntemi ile değerlendirilmiştir.

Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği (ÇAŞKÖ)

Foshee ve diğerleri (1992) tarafından 11 madde olarak geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlanması Sezer (2008) tarafından yapılmıştır. Ölçek 4'lü Likert tipi ile (1:Kesinlikle Katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Katılıyorum, 4:Kesinlikle Katılıyorum) puanlanmaktadır (örn. "Çiftler arasındaki şiddetin kabul edilebilir olduğu zamanlar vardır."). 1., 3., ve 4. maddeleri yalnızca erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme; 5., 6., ve 8. maddeleri yalnızca kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme ve 2., 7., 9., 10. ve 11. maddeler genel olarak çiftler arasındaki şiddeti kabul etme ile ilgilidir. Ölçekten alınan puanlar arttıkça, şiddeti kabul etme düzeyinin de arttığı anlaşılmaktadır. Orijinal çalışmada Cronbach Alpha değeri .80, test-tekrar test güvenirlik katsayı .82 olarak rapor edilmiştir. Bu çalışmada ölçek, Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin ölçüt bağımlı geçerliğinin sınanması amacıyla kullanılmıştır. Çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık değeri .84 bulunmuştur.

Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği

Straus ve diğerleri (1996) tarafından gençlerde flört şiddetinin boyutlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiş ölçek, toplam 78 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması Aba ve Kulakaç (2016) tarafından yapılmıştır. Ölçek flört eden, beraber yaşayan ya da evli olan çiftlere uygulanabilmektedir. Ölçekte uzlaşma (12 madde), psikolojik şiddet (16 madde), fiziksel şiddet (24 madde), cinsel şiddet (14 madde) ve yaralanma boyutu (12 madde) olmak üzere 5 alt ölçek bulunmaktadır. Tek sayılı maddeler şiddeti uygulamayı, çift sayılı maddeler ise şiddete maruz kalmayı ölçmektedir. Katılımcılar, ölçek maddelerinde belirtilen şiddet davranışlarını geçen sene içinde ne sıklıkta yaşadıklarını 8'li Likert tipi ile (1:

“Geçtiğimiz yıl içerisinde 1 kez”, 2: “Geçtiğimiz yıl içerisinde 2 kez”, 3: “Geçtiğimiz yıl içerisinde 3-5 kez”, 4: “Geçtiğimiz yıl içerisinde 6-10 kez”, 5: “Geçtiğimiz yıl içerisinde 11-20 kez”, 6: “Geçtiğimiz yıl içerisinde 20’den fazla kez”, 7: “Geçtiğimiz yıl içerisinde değil ama daha önce gerçekleşti”, 0: “Hiç gerçekleşmedi”) ile değerlendirmektedir (örn. “*Erkek/Kız arkadaşımı ittim ya da sarstım.*”). Orijinal çalışmada Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .88 olarak raporlanmıştır. Bu çalışmada yalnızca şiddet uygulamayı ölçen tek sayılı maddeler kullanılmış ve 39 maddenin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .87 olarak hesaplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Bilgi formu, katılımcıların cinsiyeti, yaşı, ilişki süresi gibi bilgilerin elde edilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır.

İşlem

Araştırma öncesinde Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan çalışmanın etik açıdan uygunluğuna dair belge alınmış ve tüm süreç 05/04/2021-04 sayılı izin ile yürütülmüştür. Ardından Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğini geliştiren orijinal araştırmacının izni doğrultusunda ölçeğin Türkçeye uyarlaması gerçekleştirilmiştir. Yazarlar tarafından yapılan çevirinin uygunluğun tespiti amacıyla, toplamda beş uzmanın görüşü alınmıştır. Beş uzmandan dördünün ‘tamamen uygun’ olarak işaretlediği maddeler doğrudan kabul edilirken; en az dört uzmanın uygun bulmadığı maddeler için gerekli düzeltmeler yapılarak maddelere son hali verilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçekler Google Formlar aracılığıyla oluşturulan link ile çevrim içi ve kartopu örnekleme yoluyla toplanmıştır. Katılımcılar ölçekleri doldurmadan önce bilgilendirilmiş onam aracılığıyla çalışmaya katılım için onay vermiş, katılım gönüllülük esası ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanması, bir katılımcı için yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Elde edilen verilerin geçerlik güvenirlik analizleri, yapısal eşitlik modellemesi ile Lisrel8.15 paket programı kullanılarak yürütülmüştür. Uyarlanan ölçeğe son hali verildikten sonra ise tüm veriler SPSS20 paket programı ile analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

İlk olarak ölçeğin geçerlik güvenirlik analizleri için Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör analizleri ile test-tekrar test analizleri yürütülmüş, ölçüt bağımlı geçerliği için Çiftler Arası Şiddetin Kabulü Ölçeği kullanılmıştır. Ardından değişkenler arasındaki ilişkiler ve değişkenlerin cinsiyete, ilişki süresine ve eğitim düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Son olarak örnekleme, önceki bazı çalışmalardakine uygun biçimde (Stuart vd., 2006) düzenlenmiş ve gençlerin flört şiddeti uygulama sıklığına göre hangi şiddet nedenlerini daha çok bildirdiği araştırılmıştır. Tüm analizler Lisrel8.15 ve SPSS20 programları aracılığıyla yürütülmüştür.

BULGULAR**Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin Faktöriyel Yapısı**

Yakın ilişkilerde şiddetin nedenleri ölçüm aracının faktöriyel yapısının incelenmesi amacıyla ilk olarak, 29 madde üzerinden Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yürütülmüştür. Buna göre Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısının .93 olduğu görülmüştür. Bartlett Küresellik Testi anlamlıdır ($\chi^2 = 8080.07, p < .05$). Veri setinin faktörleşmeye uygun olduğu anlaşıldıktan sonra faktörler arası ilişkiye izin veren Direct Oblimin eğik eksen döndürme yöntemi kullanılmıştır. Maddelerin ortak yük değerleri (communality) .30'dan küçük olmadığından, herhangi bir madde analizden çıkarılmamıştır. İlk analizde dört faktörlü bir yapı elde edilmiştir; ancak serpilme diyagramı (scree plot) ve özdeğer (eigenvalue) incelendiğinde faktör sayısının ikiye düşürülmesine karar verilmiştir. Tekrar edilen analiz sonucunda elde edilen iki faktörlü bu yapı, yakın ilişkilerde şiddetin nedenleri toplam varyansının %61.38'ini açıklamıştır. Faktörler çiftlerin şiddet uygulama nedenleri dikkate alınarak *içselleştirilen nedenler* (12 madde) ve *dışsallaştırılan nedenler* (17 madde) olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin iki boyutlu faktör yapısının Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı alt boyutlar için sırasıyla .92 ve .94 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin faktöriyel yapısının belirlenmesinin ardından 29 maddeye ilişkin ortalama, standart sapma, madde toplam korelasyonları ve maddeler atıldığında oluşacak yeni Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı değerleri hesaplanmıştır. Ölçeğin madde analizleri incelendiğinde, madde toplam korelasyonlarının .50 ile .82 arasında değiştiği görülmektedir. Ayrıca maddeler silindiğinde oluşacak yeni Cronbach Alfa değerlerinin .97 ile .98 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi bulguları ve madde analizleri Tablo 1'de verilmiştir.

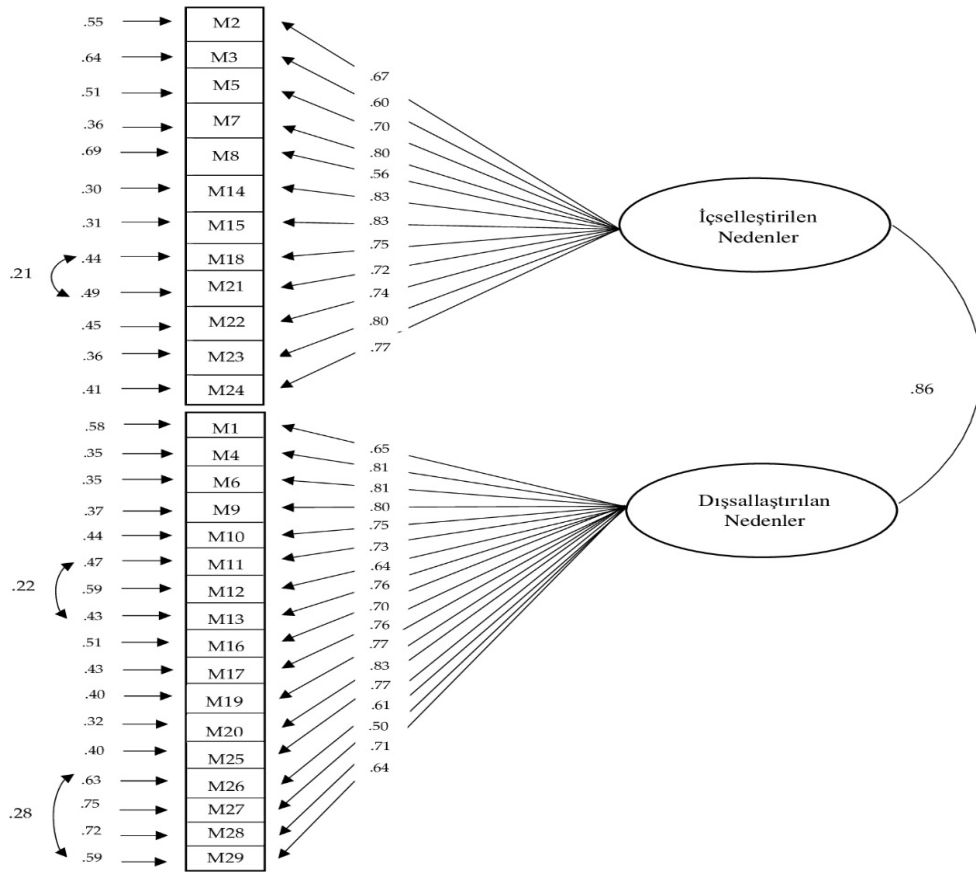
Tablo 1. Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi ve Madde Analizleri

Maddeler	Madde Yükleri		Ort.	S	Madde Toplam Korelasyonu	Madde Atıldığında Cronbach Alfa Değeri
	1.Faktör	2.Faktör				
M2	.61		2.18	3.25	.67	.97
M3	.83		1.14	2.42	.58	.97
M5	.85		2.26	3.06	.69	.97
M7	.79		2.34	3.01	.80	.97
M8	.54		2.02	3.03	.54	.97
M14	.74		1.56	2.93	.82	.97
M15	.63		1.41	2.53	.80	.97
M18	.56		.90	2.12	.75	.97
M21	.74		.78	2.04	.71	.97
M22	.59		1.15	2.33	.72	.97
M23	.67		1.27	2.48	.78	.97
M24	.84		2.26	2.34	.75	.97
M1		.70	2.35	3.47	.66	.97
M4		.89	2.07	2.94	.80	.97
M6		.82	2.43	3.01	.80	.97
M9		.72	1.94	2.94	.80	.97
M10		.76	1.25	2.27	.74	.97
M11		.72	1.79	2.80	.75	.97
M12		.45	1.78	3.26	.65	.97

M13	.79	1.88	3.08	.76	.97
M16	.55	1.50	2.51	.69	.97
M17	.84	1.90	2.81	.76	.97
M19	.79	1.51	2.83	.75	.97
M20	.64	1.37	2.51	.80	.97
M25	.53	1.24	2.49	.76	.97
M26	.87	1.67	1.78	.60	.97
M27	.78	.35	1.53	.50	.97
M28	.71	1.25	2.52	.51	.97
M29	.73	.54	1.79	.64	.97
Özdeğer	7.36	15.74			
Açıklanan varyans %	27.84	33.54			
Cronbach Alfa	.92	.94			

Elde edilen iki boyutlu yapının doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek amacıyla Lisrel8.51 programı yardımıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Ölçeğin 29 maddelik iki boyutlu yapısı için uyum iyiliği değerleri $\chi^2(364) = 1146.72$, $p < .001$; $\chi^2/df = 3.15$, GFI = .82, CFI = .77., RMSEA = .10, SRMR = .08 olarak hesaplanmıştır. Modifikasyon önerileri dikkate alınarak 3 hata ilişkilendirilmesi yapılmış ve her bir düzeltmenin modele anlamlı katkı sunduğu görülmüştür. İlgili modifikasyonlar sonrasında iki boyutlu ölçeğin veriye daha iyi uyum sağladığı [$\chi^2(364) = 982.86$, $p < .001$; $\chi^2/df = 2.70$, GFI = .90, CFI = .86., RMSEA = .08, SRMR = .07] saptanmıştır. Model Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Ölçeğin Ölçüt Bağıntılı Geçerliği

Yakın ilişkilerde şiddetin nedenlerinin ölçüt bağıntılı geçerliğinin saptanması amacıyla Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği kullanılmıştır. İki ölçek arasındaki ilişkiler Pearson Moment Çarpımlar Korelasyon analizi ile incelenmiştir. Sonuçlara göre içselleştirilen şiddet nedenleri ($r = .42, p < .001$), dışsallaştırılan şiddet nedenleri ($r = .40, p < .001$) ve şiddet nedenleri toplamı ($r = .42, p < .001$) çiftler arasında şiddetin kabulü ile orta düzeyde pozitif yönlü ilişkilidir. Diğer bir ifadeyle, yakın ilişkilerde şiddetin nedenleri arttıkça çiftler arasında şiddeti kabul etme düzeyi de artmaktadır.

Ölçeğin Güvenirlik Bulguları

Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin (YİŞNÖ) güvenilirliğine ilişkin iç tutarlık katsayısı ve test-tekrar test güvenirliliği hesaplanmıştır. Buna göre YİŞNÖ'nün hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları içselleştirilen nedenler alt boyutu için .93, dışsallaştırılan nedenler alt boyutu için .94 ve ölçeğin toplam puanı için .97'dir. 102 kişilik bir katılımcı grubunun iki ay ara ile ölçeği doldurmasıyla hesaplanan test-tekrar test güvenirlilikleri ise alt boyutlar için sırası ile .90 ve .91, ölçeğin toplam puanı için .94 bulunmuştur.

Değişkenlerin Betimsel İstatistikleri

Çalışmada kullanılan tüm değişkenlerin betimsel istatistikleri Tablo 2'de sunulmuştur. Çalışma değişkenlerinin tümünün ± 7 aralığında ve normal dağılıma uygun olduğu görülmektedir (West vd., 1995).

Değişkenler	Madde Sayısı	Ort.	S	Min.	Mak.	Çarpıklık	Basıklık
1. İçselleştirilen Nedenler	12	1.61	2.79	1	10	1.46	1.61
2. Dışsallaştırılan Nedenler	17	1.57	2.08	1	8.82	1.62	2.21
3. Şiddetin Nedenleri Toplam	29	1.59	2.52	2	9.31	1.54	1.91
4. Şiddetin Kabulü	11	.40	.49	1	2	.39	1.85
5. Flört Şiddeti Toplam	39	.32	2.49	.09	.79	2.99	2.95

Değişkenler Arasındaki İlişkilere ve Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

YİŞNÖ'nün geçerlik güvenirlilik analizlerinin ardından, ölçeğin alt boyutları ve çalışmanın değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi yürütülmüştür. Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeği alt boyutları, şiddetin kabulü toplam puanı ve Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği alt boyutlarının birbirleri ile ilişkilerine ait sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Değişkenler Arasındaki İlişkiler

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. İçselleştirilen Nedenler	1								
2. Dışsallaştırılan Nedenler	.87***	1							
3. Şiddetin Kabulü	.40***	.42***	1						
4. Uzlaşma	-.18**	-.17**	-.02	1					
5. Fiziksel Şiddet	.37***	.36***	.53***	.07	1				
6. Yaralama	.23***	.23***	.28***	-.02	.62***	1			
7. Psikolojik Şiddet	.12*	.16**	.28***	.45***	.54***	.22***	1		
8. Cinsel Şiddet	.18**	.20**	.28***	.06	.49***	.62***	.26***	1	
9. Flört Şiddeti Toplam Puanı	.14*	.16**	.35***	.66***	.71***	.50***	.84***	.53***	1

* $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$

İçselleştirilen şiddet nedenleri ile dışsallaştırılan şiddet nedenleri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki görülmektedir ($r = .87, p < .001$). İçselleştirilen şiddet nedenlerinin, şiddetin kabulü ($r = .40, p < .001$) ve fiziksel şiddet ($r = .37, p < .001$) ile orta düzeyde pozitif; yaralama ($r = .23, p < .001$), psikolojik şiddet ($r = .12, p < .05$), cinsel şiddet ($r = .18, p < .01$) ve flört şiddeti toplam puanı ($r = .14, p < .05$) ile düşük düzeyde pozitif; uzlaşma ($r = -.18, p < .001$) ile düşük düzeyde negatif yönlü ilişki gösterdiği bulunmuştur. Buna göre içselleştirilen şiddet nedenleri arttıkça şiddetin kabulü, fiziksel şiddet, yaralama, psikolojik şiddet, cinsel şiddet ve toplam flört şiddeti artmakta; uzlaşma ise azalmaktadır. Benzer olarak dışsallaştırılan şiddet nedenleri arttıkça şiddetin kabulü ($r = .42, p < .001$), fiziksel şiddet ($r = .36, p < .001$), yaralama ($r = .23, p < .001$), psikolojik şiddet ($r = .16, p < .01$), cinsel şiddet ($r = .20, p < .01$) ve toplam flört şiddeti artmakta ($r = .16, p < .01$); uzlaşma ($r = -.17, p < .01$) azalmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin şiddeti kabulü, uzlaşma ($r = -.02, p > .05$) hariç diğer tüm flört şiddeti alt boyutlarıyla ilişkili bulunmuştur. Şiddetin kabulü arttıkça fiziksel şiddet ($r = .53, p < .001$), yaralama ($r = .28, p < .001$), psikolojik şiddet ($r = .28, p < .001$), cinsel şiddet ($r = .28, p < .001$) ve toplam flört şiddeti ($r = .35, p < .001$) artmaktadır.

Flört şiddeti alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde, uzlaşmanın yalnızca psikolojik şiddet ($r = .45, p < .001$) ve toplam flört şiddeti ($r = .66, p < .001$) ile ilişkili olduğu görülmektedir. Çiftlerin çatışmalardaki uzlaşma yaklaşımları arttıkça, psikolojik şiddet ve genel flört şiddeti gösterme eğilimleri artmaktadır. Bununla birlikte toplam flört şiddetinin en yüksek ilişki gösterdiği alt boyutun psikolojik şiddet ($r = .84, p < .001$), en düşük düzeyde ilişkili olduğu alt boyutun ise yaralama ($r = .50, p < .001$) olduğu görülmektedir.

Şiddetin nedenleri, şiddeti kabul etme ve flört şiddeti uygulamanın cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek üzere bağımsız örneklem için t testi yürütülmüştür. Sonuçlara göre üniversite öğrencilerinin bildirdiği içselleştirilen şiddet nedenleri ve dışsallaştırılan şiddet nedenleri cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Erkeklerle kıyasla kadınlar daha çok içselleştirilen neden $[t(287) = 1.535, p > .05]$ bildirirken; erkekler daha çok dışsallaştırılmış neden $[t(287) = 1.060, p > .05]$ bildirmiştir. Şiddeti kabul etmenin ise cinsiyete göre farklılaştığı ve erkeklerin kadınlara göre şiddeti daha çok kabul ettiği bulunmuştur $[t(287) = -4.081, p < .001]$. Benzer şekilde partnerle uzlaşma $[t(287) = -2.617, p < .01]$, cinsel şiddet gösterme $[t(287) = -3.209, p < .001]$ ve flört şiddeti toplam puanının $[t(287) = -1.918, p < .05]$ erkeklerde kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Fiziksel şiddet $[t(287) = -.018, p > .05]$, yaralama $[t(287) = .930, p > .05]$ ve psikolojik şiddet alt boyutlarında $[t(287) = -.726, p > .05]$ ise cinsiyete göre bir farklılaşma bulunmamıştır.

Yakın ilişkilerde şiddetin nedenlerinin cinsiyete göre ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiş, sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenlerinin Cinsiyete Göre Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Kadın (N=157)		Erkek (N=132)	
	M (%)	SD	M (%)	SD
1.Meşru müdafaa/kendinizi korumak için	25.80	38.43	18.71	21.68
2.Partnerinizden uzaklaşmak için	23.44	34.35	19.85	30.21
3.Partnerinize geri dönmek ya da ilk kavganın intikamını almak için	11.66	25.66	11.06	22.48
4.Öfkenizi göstermek için	25.61	33.53	14.85	22.32
5.Kelimelerle ifade edemediğiniz duygularınızı göstermek için	25.10	31.95	21.89	28.98
6.Stres nedeniyle	26.69	32.51	21.36	28.25
7.Duyularınızla ne yapacağınızı bilemediğinizden/baş edememenizden	25.67	32.27	20.61	27.34
8.Partnerinizi sevdiğinizi kanıtlamak için	19.94	29.47	20.53	31.46
9.Kıskançlıktan	19.94	31.10	18.76	27.44
10.Başkasına kızıp öfkenizi partnerinize yansıttığınızdan	15.29	25.80	9.09	18.09
11.Partneriniz sizi kızdırttığı veya dışladığı için	19.11	26.72	20.53	29.145
12.Partneriniz sizi aldattığı için	18.54	33.55	16.29	31.68
13.Partneriniz aranızdaki anlaşmazlık çözülmeden bırakıp gideceği için	17.26	32.04	19.17	29.37
14.Daha güçlü hissetmek için	16.37	30.68	13.71	27.69
15.Partneriniz üzerinde kontrol sağlamak için	16.18	27.41	11.36	22.40
16.Partnerinizi susturmak veya sizi yalnız bırakmasını sağlamak için	19.87	26.80	13.64	22.95
17.Partnerinizin bir şey yapmasını engellemek veya yaptığı şeyi bırakması için	9.36	28.77	17.95	27.37
18.Partnerinizi duygusal olarak yıpratmak için	17.07	22.35	8.48	19.86
19.Sizi duygusal açıdan kıran partnerinize misilleme yapmak için	16.05	30.64	12.80	25.24
20.Partnerinizin sizinle aynı fikirde olması için	9.55	27.24	10.83	22.07
21.Partnerinizi ürkütme veya korkutma için	12.48	23.43	5.61	16.07
22.Partnerinizin sizi terk edeceğinden korktuğunuz için	16.75	24.82	10.23	21.45
23.Partnerinizi cezalandırmak için	25.61	28.73	7.88	18.20
24.Partnerinizin sizi önemseydiğine inanmadığınız için	14.20	25.80	18.94	19.66
25.Partnerinizin dikkatini çekmek için	17.96	26.58	10.15	22.71
26.Alkolün etkisinde olduğunuz için	3.06	20.08	15.30	14.59
27.Uyuşturucu madde etkisinde olduğunuz için	10.64	14.03	4.09	16.71
28.Cinsel açıdan tahrik edici olduğu için	5.35	23.76	14.70	26.77
29.Siz seks yapmak isterken partneriniz istemediği için	19.11	18.82	5.53	16.91

Kadın üniversite öğrencileri arasında şiddet uygulamanın en yaygın beş nedeni stres (%26.69), meşru müdafaa/kendini koruma (%25.80), duygularla baş edememe (%25.67), öfkeyi gösterme (%25.61) ve partneri cezalandırma (%25.61) olmuştur. Erkekler arasında ise en yaygın beş neden kelimelerle ifade edilemeyen duyguları gösterme (%21.89), stres (%21.36), duygularla baş edememe (%20.31), partneri sevdiğini kanıtlama (%20.53) ve partnerin kışkırtması (%20.53) olarak sıralanmıştır. Alkolün etkisinde olma (%3.06) kadınların, uyuşturucu maddenin etkisinde olma ise erkeklerin (%4.09) en az sıklıkta bildirdikleri şiddet nedenleridir.

Katılımcıların tümü en az bir yıldır flört ilişkisi yaşamaktadır ve bu ilişkilerindeki ortalama ilişki sürelerini 1.2 yıl ($S = .82$) olarak bildirmişlerdir. İlişki süresinin; şiddetin nedenleri, şiddeti kabulü ve flört şiddeti uygulama değişkenleri ile ilişkisine Pearson Moment Çarpımlar Korelasyon analizi ile bakılmıştır. İlişki süresi ile içselleştirilen şiddet nedenleri ($r = .00, p > .05$), dışsallaştırılan şiddet nedenleri ($r = .02, p > .05$), şiddeti kabul etme ($r = -.02, p > .05$) ve flört şiddeti uygulama ($r = .07, p > .05$) arasında anlamlı ilişkiler bulunmamıştır.

Tüm analizlere ek olarak, katılımcıların bildirdiği şiddet nedenlerinin flört şiddeti düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak için bağımsız t test analizi yürütülmüştür. Önceki çalışmalarda (Straus, 2004; Stuart vd., 2006) kullanıldığı bilinen bir yöntemle dayanılarak, katılımcıların flört şiddeti düzeyi minör ve ciddi olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Bu kapsamda flört şiddeti toplam puan ortalaması alınmış ve bu puandan düşük olanlar minör; bu puanda ve bu puandan yüksek olanlar majör olarak sınıflandırılmıştır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların bildirdiği altı şiddet nedeninin, minör ve ciddi flört şiddetine göre farklılaştığı görülmüştür. Buna göre partnerine ciddi düzeyde şiddet uygulayan üniversite öğrencilerinin; partnerine geri dönme ya da ilk kavganın intikamını alma [$t(287) = -1.929, p < .05$; Ort. = 1.39, $S = 2.81$], kelimelerle ifade edemediği duygularını gösterme [$t(287) = -2.701, p < .01$; Ort. = 2.81, $S = 3.29$], stres [$t(287) = -2.665, p < .01$; Ort. = 2.14, $S = 2.01$] ve partnerin kışkırtması ya da dışlaması [$t(287) = -2.305, p < .05$; Ort. = 2.14, $S = 2.89$] nedenlerini daha çok bildirdiği bulunmuştur. Partnerine görece daha az yoğunlukta, minör düzeyde şiddet uygulayan öğrencilerin ise daha çok partnerinin dikkatini çekme [$t(287) = 3.308, p < .001$; Ort. = 1.75, $S = 2.94$] ve alkolün etkisinde olma [$t(287) = 2.904, p < .01$; Ort. = 2.00, $S = 2.19$] nedenleri ile şiddet uyguladığını bildirdiği görülmüştür.

TARTIŞMA

Yakın ilişkilerde şiddetine ilişkin oldukça kapsamlı bir alanyazın oluşmaya başlamış olsa da özellikle flört şiddetinin nedenlerine ilişkin bilgilerimiz halen sınırlıdır. Bu çalışmada flört ilişkisinde partner şiddetinin nedenlerini değerlendirmek için kullanılacak bir ölçüm aracının Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin sınanması amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra flört şiddeti nedenlerinin bazı demografik özelliklerle ilişkisi araştırılarak alanyazına katkı sunmak hedeflenmiştir.

Flört ilişkisinde şiddetin nedenlerini değerlendirmeye yönelik ölçek uyarlama aşamasında öncelikle Türkçe formun anlam ve içerik bakımından orijinaline uygun olmasına dikkat edilmiştir. Bu amaçla madde çevirileri araştırmacılar tarafından bağımsız biçimde yapılarak karşılaştırılmış ve ardından forma son hali verilmiştir. Ayrıca alanyazın taramasından hareketle maddeler, Atif Kuramının (Weiner, 1972) varsayımlarına uygun olarak daha işlevsel olacağı düşünülen iki kategoride incelenmiştir. Bu kategoriler oluşturulurken, araştırmacıların sınıflandırdığı maddeler, bir sosyal psikolog ve iki klinik psikolog tarafından kategori uygunluğu açısından değerlendirilmiştir.

Orijinal çalışmada araştırmacı, gerçek bir toplam puan kullanmamış, her bir şiddet nedeninin o kişinin sahip olduğu şiddet nedenleri arasındaki oranını bulmaya çalışmıştır. Daha farklı bir ifadeyle, katılımcılar tarafından onaylanan şiddet nedenleri, o şiddet nedeninin toplam nedenler arasındaki yüzdesini ifade etmiştir. Katılımcılar birden çok şiddet nedeni bildirdiğinde bu oran %100'ü aşmıştır. Dolayısıyla orijinal ölçek maddelerinden toplam bir ölçek puanı elde etmek mümkün olmamıştır. Bu nedenle ölçek maddelerinin orijinal hallerinin dışına çıkılmadan, ölçekten alınacak değerlendirme, gelecek çalışmalar için daha işlevsel olacağı düşünülen bir şekilde yeniden düzenlenmiştir. Mevcut çalışmada ölçeğe son şekli verilirken hem toplam puan olarak kullanılabilmesi, hem de şiddet nedenlerinin partnerlerin attığı içsel ya da dışsal nedenler olarak daha ayrıntılı incelenebilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca faktör analizleri sonrasında elde edilen indekslerin, verilerle iyi düzeyde uyum sağladığı görülmüştür. Bununla birlikte ölçüt geçerliğini değerlendiren analiz sonuçlarının da beklenen pozitif yönde ilişkileri nispeten orta düzeylerde verdiği saptanmıştır.

Orijinal çalışmada Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeğinin maddeleri, yakın ilişkide olduğu partnerine şiddet gösterme nedeniyle tutuklanan ve şiddete müdahale programlarına başvuran yetişkin kadınlara uygulanmıştır. Bu çalışmada, şiddet eğilimlerinin özellikle arttığı bilinen beliren yetişkinlik dönemindeki flört ilişkisi içinde olan gençlerle çalışılmış, erkekler de çalışmaya dâhil edilmiştir. Böylece ölçek maddelerinin kapsamı genişletilmiştir. Ayrıca ölçek, çalışma kapsamında flört ilişkisi temelinde uyarlanmış olsa da gelecekte yapılacak doğrulayıcı faktör analizi sonuçları doğrultusunda, diğer çiftlere de (evli vb.) uygulanabilir.

Geçmiş araştırma bulguları ile paralel olarak bu çalışmada, kadınların şiddet gösterme nedenleri arasında daha çok misilleme niteliğinde davranışlar görülmüş (Amar, 2007; Gratz vd., 2009); kadınlar partnerlerine karşı kendilerini savunma ve korumak için tepki verdiklerini bildirmişlerdir. Kadınların bu misilleme davranışları şiddete bir ilk yanıt olarak düşünülebilir; ancak faile karşılık verenler kadın olduğunda, erkeklere kıyasla daha çok yaralanma olasılıkları olduğu bildirilmiştir (Amar, 2007). Elbette bu noktada kadınların çatışmayı başlatan pozisyonunda olmadıklarını belirtmek önemlidir; ancak kadınların meşru müdafaa için kullandıkları stratejilerin işe yaramaması durumunda; fiziksel yaralanma, sağlık

sorunları ve psikolojik problemlerin görülebilmektedir. Dolayısıyla kadınlar şiddetin mağduru haline gelmektedir. Bu nedenle flört şiddeti gösteren kadınların davranış nedenlerinin araştırılması ve meşru müdafaa amacıyla şiddete karışan kadınların kendilerini flört şiddetinden nasıl koruyacakları konusunda bilgilendirilmesi önemli görünmektedir.

Flört şiddetinin nedenlerini araştıran kısıtlı sayıda çalışmanın örneklemini genellikle kadınlar oluşturduğundan, erkeklerin partner şiddetinin altında yatan nedenlere ilişkin bilgilerimiz yetersizdir. Bazı çalışmalar erkeklerin duygularını yönetme konusunda yaşadıkları zorluklara dikkat çekmiştir (Gratz, 2009; Shorey vd., 2011). Özellikle dürtü kontrolü konusundaki zorluklar erkeklerin cinsel dürtüleri ile de birleşerek partnerlerine karşı saldırganca davranmalarına yol açabilir (Purdie vd., 2010). Bu çalışmanın sonuçları da benzer şekilde, erkeklerin bildirdiği partner şiddeti nedenlerinin sıklıkla duygu içerikli olduğunu göstermiştir. Diğer bir deyişle çalışmanın sonuçları, duyguları ile baş edemeyen ve duygusal stres yaşayan erkeklerin, davranışlarını kontrol edemeyerek partnerlerine saldırdığını akla getirmektedir. Ancak davranış ve dürtü kontrolü ile ilgili bu varsayımın daha fazla çalışma ile desteklenmesi gerektiği açıkça belirtilmelidir.

Fail olma şiddet deneyimi ile ilişkilidir (Frederick, 2003); ancak mağdur olma ile şiddet uygulama arasında bir öncelik sonralık ilişkisi kurmak uygun olmaz. Kesin görülen şey, çatışmalı ilişkilerde failerin de mağduriyet yaşayabileceği ya da yaşamış olabileceğidir. Çift yönlü ve karşılıklı şiddet içeren ilişkilerdeki partnerler hem daha fiziksel yaralanma hem de daha fazla psikopatoloji için risk altındadır. Bu nedenle şiddetin nedenlerini anlamak için yapılacak değerlendirmelerde mağduriyet kadar partnere zarar verme biçimlerinin de sorulması önemlidir. Özellikle kadınların kullandığı meşru müdafaa ve kendini savunma nedenlerinin her ne kadar şiddeti başlatma amacı taşımaya da bazen çatışmanın sürekliliğine yol açtığı tahmin edildiğinden (Amar, 2007), çatışmanın zarar verici etkilerinden kaçınma stratejilerinin öğrenilmesi taraflar için hayat kurtarıcı olabilir. Çiftlerin flört şiddetini dayandırdıkları nedenlerin yanı sıra bu şiddetin sonucunda ne kazanacaklarına inandıkları, neyi amaçladıkları, nasıl bir başarı ve başarısızlık algısı ile böylesi bir şiddete başvurduklarının araştırılması gelecek önleme müdahale programlarının içeriğini şekillendireceğinden önemli görülmektedir. Son olarak; failliğin ve mağduriyetin meydana geldiği bağlamları incelemek, şiddet esnasında kendini koruyan ile çatışmayı başlatan taraf arasında ayırım yapmak ve partnerlerin geçmiş şiddet deneyimlerini araştırmak, çiftleri şiddet içeren ilişkilere girmekten koruyan faktörlerin artırılmasına yardımcı olabilir (Kaukinen, 2014). Bu açıdan bakıldığında özellikle sosyal destek önemli koruyucu faktörler arasındadır. Ebeveynlere olan bağlılık ve onlardan yardım istemenin daha düşük düzeylerde flört şiddeti maruziyeti ile ilişkili olduğu bilinmektedir (Folger & Wright, 2013; Gover vd., 2008). Özellikle üniversite öğrencilerinin gelişimsel dönem özellikleri göz önüne alındığında arkadaşlık ilişkilerinde algılanan şefkat ve sevgi, gençlerdeki stresi düşürerek, yakın ilişkilerdeki şiddetin azaltılmasında işlev görebilir (Richards & Branch, 2012).

Çalışmanın cinsiyetler arası farklılıklara işaret eden sonuçlarında, duygu düzenleme güçlüğüne işaret eden flört şiddeti nedenlerinin özellikle erkekler için dikkat çekici olduğu görülmüştür. İfade edilemeyen duygular, öfke ve kıskançlık gibi flört şiddetini alevlendiren anlık nedenler; kadınlara kıyasla erkeklerde daha büyük bir sıklıkta kullanılmıştır. Erkeklerin duygusal nedenlere bu denli atıfta bulunması, erken dönemlerden itibaren ebeveynlerin duygu sosyalleştirme pratiklerinin kız ve erkek çocukları için farklılaştığı bilgisini akla getirmektedir. Diğer bir deyişle ebeveynler, kız çocuklarını duygu ifadesi konusunda nispeten daha özgür yetiştirmeye meyilli iken; erkek çocuklar toplumun da beklentileri üzerine daha fazla kalıp yargı ile büyümektedir (Chaplin vd., 2005; Klimes-Dougan vd., 2007; Lytton & Romney, 1991). Erken dönemlerden itibaren ağlamanın ayıplanması, acının saklanması ve her koşulda güçlü durmaya çalışmanın öğütlenmesi, toplumsal cinsiyet rollerinin erkekler açısından getirdiği bir dezavantaj olarak görünmektedir. Bu nedenle ebeveynlere yönelik önleme müdahale programlarında çocuklara cinsiyetlerinden bağımsız duygu koçluğu yapmanın önemine ilişkin eğitimlerin planlanması önemlidir. Beliren yetişkinlik dönemindeki üniversite öğrencileri ile yürütülecek programlarda ise duygu düzenleme güçlüklerine ilişkin bilgilendirmeler, olumsuz davranışları provoke eden duyguları düzenlemeye ve kişiyi şiddete götüren ani sebeplerle baş etme konusunda yardımcı olabilir (Brem vd., 2021).

Sonuç olarak çalışma bulgularının geçmiş araştırma sonuçları ile benzer olduğu söylenebilir; yine de özellikle şiddetin nedenlerine ilişkin kısıtlı sayıda alanyazın bilgisi olduğunu vurgulamak önemlidir. Çalışmanın sonuçları genel olarak, stres ve kelimelerle ifade edilemeyen duyguları gösterme gibi günlük ve ani flört şiddetine sebep olan dış kaynaklı sebeplerin kadın ve erkekler için örtüştüğünü göstermiştir. Buna rağmen her iki cinsiyete özgü bağlamsal bir şiddet döngüsü olduğuna dair potansiyel ipuçları da bulunmaktadır. Örneğin kadınlar, uyguladıkları şiddetin nedenlerini daha çok içselleştirirken; erkekler bu nedenleri daha çok dış nedenlere atfetmektedir. Önceki çalışma bulgularından hareketle bu sonuçların beklendik olduğu söylenebilir Araştırmalar erkeklerin kadınlara kıyasla daha fazla mağdur suçlamasında bulunduğunu göstermiştir (örn., Angelone vd., 2012). Ayrıca yetki, güç ve kontrole sahip taraf olunduğu ile ilgili geleneksel inançların, erkeklerin daha saldırganca davranması ve kurbanı daha çok suçlaması ile ilişkili olacağı tahmin edilmektedir. Bunun yanı sıra cinsiyet rolleri, heteroseksüel flört ilişkilerinde toplumsal norm ve beklentilere rehberlik edebilir (Angelone vd., 2015). Geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini benimsemiş erkekler baskın ve saldırgan tutumlarına karşı partnerlerinin daha çekimser olmalarını beklerken, aynı zamanda gösterdikleri şiddeti dış etkenlere dayandırmaya daha meyilli olabilirler (Yamawaki, 2007).

Çalışma kapsamında bazı sınırlılıklar olduğunu belirtmek gerekir. İlk olarak, şiddet ölçümlerinde tarafların gerçek bilgiyi ne kadar verip vermediği ile ilgili olarak birtakım önlemler almak, gelecek çalışmalar için iyi olabilir. Örneğin çiftlerden birlikte veri toplanarak karşılaştırmalı uyuşmanın güvenilirliği incelenebilir. İkincisi, bu çalışmanın sonuçları yalnızca heteroseksüel çiftleri temsil etmektedir.

Genellenebilirliği artırmak ve kısıtlı alanyazın bilgisine katkı sunmak amacıyla, eşcinsel çiftlerle de çalışılması önemlidir. Son olarak, bu çalışma kesitsel bir desene dayandığından elde edilen sonuçlar şiddete ilişkin neden sonuç bilgisi sunmamaktadır. Gelecek çalışmalarda boylamsal yöntemler kullanılırsa konuyla ilgili hem neden sonuca dayalı bilgiler elde etmenin kolaylaşacağı hem de değişkenlerin yönüyle ilgili ayrıntılı bilgi elde edilebileceği açıktır.

Çeşitli sınırlılıklarına rağmen mevcut çalışmanın gelecek araştırmalar için bazı kullanışlı yönleri olduğu söylenebilir. Türkçeye uyarlanan Yakın İlişkilerde Şiddetin Nedenleri Ölçeği, uyarlanış aşamasında çeşitli kuramların ışığında yeniden düzenlenerek detaylandırılmıştır. Yapılan bu yeniden düzenleme ile birlikte dilimize kazandırılan ölçeğin, gelecek çalışmalarda şiddetin nedenlerini belirlemede yararlı olması beklenmektedir. Çiftler arasındaki şiddet nedenlerini belirlemek, pratikte de sağlayacağı potansiyel faydalar açısından önemlidir. Şiddetin engellenmesine yönelik müdahale programlarında kadın ve erkeklerin saldırganlık sebeplerinin ayırt edilmesi, cinsiyete dayalı özel yöntemler geliştirilmesi için yardımcı olabilir. Ayrıca ölçeğin, içsel ve dışsal nedenlerle partnerine saldırganca davranan taraflara müdahalede ihtiyaçların belirlenmesi aşamasında önemli rol oynayacağı düşünülmektedir. Şiddetin nedenlerinin belirlenmesi; duygu düzenleme, problem çözme gibi müdahale alanları için önemli ipuçları sağlayarak, önleme programlarının içeriklerini oluşturmada kolaylık sunabilir.

Yazar Katkı Oranı ve Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar çalışmaya eşit katkı sunmuşur ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

Aba, Y. A. & Kulakaç, Ö. (2016). Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 12 (1), 33-43. Doi: 10.5350/BTDMJB201612106

Amar, A. F. (2007). Dating violence: Comparing victims who are also perpetrators with victims who are not. *Journal of Forensic Nursing*, 3 (1), 35-41. Doi: 10.1111/j.1939-3938.2007.tb00090.x

Angelone, D. J., Mitchell, D., & Grossi, L. (2015). Men's perceptions of acquaintance rape: The role of relationship length, victim resistance, and gender role attitudes. *Journal of Interpersonal Violence*, 30 (13), 2278- 2303. <https://doi.org/10.1177/0886260514552448>

Angelone, D. J., Mitchell, D., & Lucente, L. (2012). Predicting perceptions of date rape: An examination of perpetrator motivation, relationship length, and gender role beliefs. *Journal of Interpersonal Violence*, 27 (13), 2582-2602. <https://doi.org/10.1177/0886260512436385>

Brem, M. J., Stuart, G. L., Cornelius, T. L., & Shorey, R. C. (2021). A longitudinal examination of alcohol problems and cyber, psychological, and physical

dating abuse: The moderating role of emotion dysregulation. *Journal of Interpersonal Violence*, 36 (19-20). Doi: 10.1177/0886260519876029

Caldwell, J. E., Swan, S. C., Allen, C. T., Sullivan, T. P., & Snow, D. L. (2009). Why I hit him: Women's reasons for intimate partner violence. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 18 (7), 672-697. Doi: 10.1080/10926770903231783

Callahan, M. R., Tolman, R. M., & Saunders, D. G. (2003). Adolescent dating violence victimization and psychological well-being. *Journal of Adolescent Research*, 18 (6), 664-681. <https://doi.org/10.1177/0743558403254784>

Chaplin, T. M., Cole, P. M., & Zahn-Waxler, C. (2005). Parental socialization of emotion expression: gender differences and relations to child adjustment. *Emotion*, 5 (1), 80. <https://doi.org/10.1037/1528-3542.5.1.80>

Deniz, S., Yüksel, O. (2020). A Study on the Determination of the Reasons for Violence Against Healthcare Workers. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11 (3), 483-487. <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.4031>

Elmquist, J., Hamel, J., Febres, J., Zapor, H., Wolford-Clevenger, C., Brem, M., ... & Stuart, G. L. (2016). Motivations for psychological aggression among dating college students. *Partner Abuse*, 7 (2), 157-168. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.7.2.157>

Elmquist, J., Hamel, J., Shorey, R. C., Labrecque, L., Ninnemann, A., & Stuart, G. L. (2014). Motivations for intimate partner violence in men and women arrested for domestic violence and court referred to batterer intervention programs. *Partner Abuse*, 5 (4), 359-374. Doi: 10.1891/1946-6560.5.4.359

Fidan, F., & Yeşil, Y. (2018). Nedenleri ve sonuçları itibariyle flört şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (1), 16-24.

Flynn, A., & Graham, K. (2010). "Why did it happen?" A review and conceptual framework for research on perpetrators' and victims' explanations for intimate partner violence. *Aggression and Violent Behavior*, 15 (3), 239-51. Doi: 10.1016/j.avb.2010.01.002

Folger, S., & Wright, M. O. (2013). Altering risk following child maltreatment: Family and friend support as promotive factors. *Journal of Family Violence*, 28, 325-337. Doi: 10.1007/s10896-013-9510-4

Follingstad, D. R., Wright, S., Lloyd, S., & Sebastian, J. A. (1991). Sex differences in motivations and effects in dating violence. *Family Relations*, 51-57.

Foshee, V. A., Fothergill, K., & Stuart, J. (1992). Acceptance of couple violence. (Unpublished). Chapelhill, NC: University of North Carolina.

Frederick, A. C. (2003). *Violence in the dating experiences of college women*. University of Pennsylvania.

Gemici, İ. (2008). *İlköğretim kurumlarında şiddetin nedenleri ve önlenmesine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri (İzmir İli metropol ilçeleri örneği)*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Gover, A. R., Kaukinen, C., & Fox, K. A. (2008). The relationship between violence in the family of origin and dating violence among college students. *Journal of Interpersonal Violence, 23* (12), 1667-1693. Doi: 10.1177/0886260508314330

Gratz, K. L., Paulson, A., Jakupcak, M., & Tull, M. T. (2009). Exploring the relationship between childhood maltreatment and intimate partner abuse: Gender differences in the mediating role of emotion dysregulation. *Violence and Victims, 24* (1), 68-82. Doi: 10.1891/0886-6708.24.1.68

Hines, D. A., & Malley-Morrison, K. (2001). Psychological effects of partner abuse against men: A neglected research area. *Psychology of Men & Masculinity, 2* (2), 75. <https://doi.org/10.1037/1524-9220.2.2.75>

Jennings, W. G., Okeem, C., Piquero, A. R., Sellers, C. S., Theobald, D., & Farrington, D. P. (2017). Dating and intimate partner violence among young persons ages 15–30: Evidence from a systematic review. *Aggression and Violent Behavior, 33*, 107-125. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.01.007>

Kaukinen, C. (2014). Dating violence among college students: The risk and protective factors. *Trauma, Violence, & Abuse, 15* (4), 283-296. Doi: 10.1177/1524838014521321

Klimes-Dougan, B., Brand, A. E., Zahn-Waxler, C., Usher, B., Hastings, P. D., Kendziora, K., & Garside, R. B. (2007). Parental emotion socialization in adolescence: Differences in sex, age and problem status. *Social Development, 16*(2), 326-342. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00387.x>

Koçak, Y. Ç., & Can, H. Ö. (2019). Flört Şiddeti: Tanımı, Sınıflaması ve Değerlendirmesi. *Türkiye Klinikleri Obstetric-Women's Health and Diseases Nursing-Special Topics, 5* (3), 43-53.

Leisring, P. A. (2013). Physical and emotional abuse in romantic relationships: Motivation for perpetration among college women. *Journal of Interpersonal Violence, 28* (7), 1437-1454. <https://doi.org/10.1177/0886260512468236>

Lewis, S. F., & Fremouw, W. (2001). Dating violence: A critical review of the literature. *Clinical Psychology Review, 21* (1), 105-127. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(99\)00042-2](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(99)00042-2)

Lown, E. A., & Vega, W. A. (2001). Intimate partner violence and health: self-assessed health, chronic health, and somatic symptoms among Mexican American women. *Psychosomatic Medicine, 63* (3), 352-360. <https://doi.org/10.1097/00006842-200105000-00004>

Lytton, H., & Romney, D. M. (1991). Parents' differential socialization of boys and girls: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 109 (2), 267. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.109.2.267>

Machado, A., Hines, D., & Matos, M. (2018). Characteristics of intimate partner violence victimization experienced by a sample of Portuguese men. *Violence and Victims*, 33 (1), 157-175. Doi: 10.1891/0886-6708.33.1.157

Mihçioğur, S., & Akın, A. (2015). Flört şiddeti-“şiddet’li sevgi”. *Sağlık ve Toplum*, 25 (2), 9-15.

Monson, C. M., & Langhinrichsen-Rohling, J. (2002). Sexual and nonsexual dating violence perpetration: Testing an integrated perpetrator typology. *Violence and Victims*, 17 (4), 403-428. Doi: 10.1891/vivi.17.4.403.33684

Öztürk, M., & Gökkaya, V. B. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Mağduriyetleri ile Mücadele Stratejileri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32 (2), 795-806.

Purdie, M. P., Abbey, A., & Jacques-Tiura, A. J. (2010). Perpetrators of intimate partner sexual violence: are there unique characteristics associated with making partners have sex without a condom?. *Violence Against Women*, 16 (10), 1086-1097. Doi: 10.1177/1077801210382859

Quinlan, A. (2011). Dating violence. *Encyclopedia of School Crime and Violence*; Finley, LL, Ed.; ABC-CLIO: Santa Barbara, CA, USA, 1, 128-130.

Ramisetty-Mikler, S., Goebert, D., Nishimura, S., & Caetano, R. (2006). Dating violence victimization: associated drinking and sexual risk behaviors of Asian, Native Hawaiian, and Caucasian high school students in Hawaii. *Journal of School Health*, 76 (8), 423-429. Doi: 10.1111/j.1746-1561.2006.00136.x

Richards, T. N., & Branch, K. A. (2012). The relationship between social support and adolescent dating violence: A comparison across genders. *Journal of Interpersonal Violence*, 27 (8), 1540-1561. <https://doi.org/10.1177/0886260511425796>

Roberts, T. A., Auinger, P., & Klein, J. D. (2005). Intimate partner abuse and the reproductive health of sexually active female adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 36 (5), 380-385. Doi: 10.1016/j.jadohealth.2004.06.005

Ross, J. M. (2011). Personality and Situational Correlates of Self-reported Reasons for Intimate Partner Violence among Women versus Men Referred for Batterers' Intervention. *Behavioral Sciences & The Law*, 29, 711-727. <https://doi.org/10.1002/bsl.1004>

Sezer, Ö. (2008). The adaptation of acceptance of couple violence scale into Turkish: validity and reliability studies. *Journal of the Faculty of Education*, 9 (16), 1-15.

Shorey, R. C., Brasfield, H., Febres, J., & Stuart, G. L. (2011). An examination of the association between difficulties with emotion regulation and dating violence perpetration. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 20 (8), 870-885. Doi: 10.1080/10926771.2011.629342

Silverman, J. G., Raj, A., Mucci, L. A., & Hathaway, J. E. (2001). Dating violence against adolescent girls and associated substance use, unhealthy weight control, sexual risk behavior, pregnancy, and suicidality. *Jama*, 286 (5), 572-579. Doi: 10.1001/jama.286.5.572

Stappenbeck, C. A., Gulati, N. K., & Fromme, K. (2016). Daily associations between alcohol consumption and dating violence perpetration among men and women: Effects of self-regulation. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, 77 (1), 150-159. Doi: 10.15288/jsad.2016.77.150

Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women*, 10 (7), 790-811. <https://doi.org/10.1177/107780120426555>

Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D. B. (1996). The revised conflict tactics scales (CTS2) development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues*, 17 (3), 283-316. <https://doi.org/10.1177/019251396017003001>

Stuart, G. L., Moore, T. M., Hellmuth, J. C., Ramsey, S. E., & Kahler, C. W. (2006). Reasons for intimate partner violence perpetration among arrested women. *Violence Against Women*, 12 (7), 609-621. Doi: 10.1177/1077801206290173

Tjaden, P., & Thoennes, N. (2000). Prevalence and consequences of male-to-female and female-to-male intimate partner violence as measured by the National Violence Against Women Survey. *Violence Against Women*, 6 (2), 142-161. <https://doi.org/10.1177/10778010022181769>

Weiner, B. (1972). Attribution theory, achievement motivation, and the educational process. *Review of Educational Research*, 42 (2), 203-215. <https://doi.org/10.2307/1170017>

West, S. G., Finch, J. F., & Curran, P. J. (1995). Structural equation modeling: Concepts, issues, and applications. Sage Publications, Inc.

Yamawaki, N. (2007). Rape perception and the function of ambivalent sexism and gender-role traditionality. *Journal of Interpersonal Violence*, 22 (4), 406-423. Doi: 10.1177/0886260506297210